

MOLNÁROK LAPJA

KÖRLEVÉL

A hántolásról

Amíg az őrlésnél a különféle kenyér- és takarmány-magvaknak az aprítása a cél, addig a hántolásnál a legtöbb esetben csak a külső héjrét — lehetőleg óvatos — eltávolítása kívánatos. Hazánk kisebb üzemében árpa, köles és ritkábban borsó, egynemely üzemben a zab hántolása jött az elmúlt években számításba, míg újabban a rizs hántolása is előtérbe nyomult. A rizs forgaibahozatalával ugyanis korábban csak egy pár nagyobb üzem foglalkozott, mert akkor az ország szükségletének fedezésére megfelelő mennyiségű rizs teljes egészében külföldről jött, többnyire már előhántolt állapotban és a rizshántoló üzemek csak a további kikészítést végezték itt. Mivel pedig ez a külföldről importált rizs az eladó cégeknél csak nagyobb tételekben volt kapható, kisebb üzemeknek nem is igen állhatott oly összeg rendelkezésre, amellyel egy versenyképes áru kikészítéséhez szükséges üzem felállítása, a nyers- és kész-áruhoz megfelelő tőke biztosítása lebonyolítható lett volna. Más a helyzet most, amikor az eddigi hazai rizstermelési kísérletek már oly eredményeket tudnak felmutatni, amelyek biztatóak arra nézve, hogy a rizstermelés további erőteljesebb fokozásával a belföldi rizszükséglet nagy része fedezhető lesz. Már eddig is több kisebb üzem foglalkozik és próbálkozik rizs hántolásával, sőt egyesek egészen szép eredményeket értek el, ami annál is inkább dicséretet érdemel, mert a magyar rizs hántolása nem könnyű. Mindenesetre különbséget kell tenni a csak hántolt, nyers és a fényezett, üvegezett rizs között. Amíg ugyanis a hántoló-járat csak a külső, siliciumtartalmú héjrészt van hivatva eltávolítani, addig a további eljárások, mint a fényezés és üvegezés, már a hántolt rizszemeket csiszolják, fényeznek és teszik külsejét üvegesé, egymzóval szépítő, csinosító munkát végeznek, azonban — ezt meg kell állapítani — a rizs tápértékének emelése nélkül, sőt inkább ennek rovására.

Ami most már az ezen nyersanyagokhoz megfelelő hántológépeket illeti, ezek nagyjában 3 csoportba sorozhatók:

1. smirgliköpenyes hámozó- és hántológépek,
2. függőlegeskövű járatok (hollanderek),
3. vízszinteskövű járatok.

A smirgliköpenyes hámozó- (hántoló-) gépek egyik típusa az őrlőmalmokból ismeretes, ahol ezeket az őrlésre kerülő kenyérmagvak tisztítására, koptatására használják. Ezeknél a gépeknél a munkafelület egy fa- vagy vasdobba öntött smirgliköpeny. A köpeny belsejében tengelyre húzott koszorúkra szerelt verőlécek hajtják a koptatandó terményt a smirgliköpenyhez, miközben a géppel összefüggésben lévő exhaustor a ledörzsölt héjrészeket van hivatva eltávolítani. Ezek a gépek úgy vannak szerkesztve, — az őrlőmalmok által támasztott kívánalmaknak megfelelően — hogy a tisztítandó termény állandóan folyik a gépen át és így maga a hámozás(hántolás) foka csak szűk keretek között szabályozható. A verőlécek ugyanis egyben a terménynek a gépben való továbbítását is végzik és úgy vannak beállítva, hogy a gépben torlódás ne állhasson elő, vagyis hogy annyi

hámozott (hántolt) mag hagyja el a gépet, mint amennyi hámozatlan (hántolatlan) lesz a gépbe eresztve. Más szóval egy bizonyos mennyiségű terménynek, ahhoz, hogy a hámozás (hántolás) munkája kielégítő legyen, állandóan a gépben kell lennie. Ha ugyanis ez a gépben levő mennyiség kevés, akkor a gép töri a szemet, ha pedig sok, akkor a hámozási (hántolási) fok nem kielégítő és ezenfelül az erőfogyasztás is magas. A hámozás (hántolás) foka ezeknél a gépeknél szabályozható:

a) a verőlécek és a köpeny közötti távolság szabályozásával; kisebb távolság élesebb hámozást (hántolást) eredményez,

b) a verőlécek elhajlási szögének (drall) változtatásával. A gépben ugyanis a verőlécek elhajlása továbbítja a terményt és így kisebb elhajlási szög mellett a termény hosszabb ideig marad a gépben. Ez esetben természetesen az etetés mennyisége is megfelelően csökkentendő, nehogy túlsok termény legyen a gépben.

Mivel más szabályozási lehetőség ezen gépeknél nincs, így a hámozás (hántolás) fokának emeléséhez csak egy további mód adódik és pedig a kérdéses terményt kétszer, esetleg többször egymás után ugyanarra a gépre felönteni, vagy pedig két vagy több egymás után felállított gépen átvezetni.

Ilyen hámozó- (hántoló-) gépek árpa és búza (burizs) hántolásához használhatók a legeredményesebben.

A hántolási időtartam hosszabbítási, illetve változtatósi lehetőségének megvalósítását tűzte ki célul az előbbiekben említett smirgliköpenyes, verőlécszerkezetes hámozó- (hántoló-) gép etetésének és a hántolási időtartamot szabályozó készüléknek oly elgondolása, illetve beiktatása, amely lehetővé teszi a hántolási időtartamnak üzemkészen is bizonyos határok között való változtatását. Amíg az őrlőmalmokban használatos hámozógép etetése, illetve működése folyamatos, addig az alább ismertetendő gép működése időszakos. A módosítás, illetve a készülék lényegében egy, a gépre felszerelt zárt garat, amely atul-felül csapóajtóval van ellátva és amely csapóajtók egy előtétet át a főtengellyel állanak kapcsolatban. A főtengely egy bizonyos számú fordulata után a felső csapóajtó önműködően nyílik és ezzel egy bizonyos számú szabályozható mennyiségű, hántolásra szánt terményt ereszt a garatba. Ugyanekkor az alsó csapóajtó zárva van. A megállapított mennyiségű termény befogadása után a felső csapóajtó önműködően zárul, vagyis csak a két csapóajtó közötti terménymennyiség kerülhet a hántológépbe. A felső csapóajtó bezáródása után bizonyos, beállítható idő elteltével az alsó csapóajtó nyílik, a két csapóajtó közötti termény ezzel a gépbe ömlik és az alsó csapóajtó a teljes ürítés után ismét bezárul. Az alsó csapóajtó bezáródása után a felső csapóajtó önműködően újra nyílik és kezdődik a következő garattöltési folyamat.

Amint említettük, az alsó csapóajtó nyitása bizonyos időre szabályozható, vagyis a két egymásután következő nyitás között levő idő tulajdonképpen a hántolás idejének is megfelel. Az etetőgaratban levő terménymennyiségnek a gépbe való ürítése után azonnal kezdődik a hántolás, amely-

Eredeti svájci
malomszita

selymeket

László Medicago kalapácsos őrlőgépeket raktárról szállít

LÁSZLÓ és FIA

malomfelszerelési és műszaki kereskedők
Budapest, V., Rikotmány-utca 25. Telefon: 123—859.

és bármilyen malomfelszerelést, műszaki cikket,
malomköveket, Herkules béluhos szijkapcsot

nek az ideje tetszés szerint — tehát üzemközben is — tágabb határok között (kb. 15 másodperctől 1 és fél—2 percig) szabályozható. A beállított idő elteltével a gép köpenyén lévő csapóajtó önműködően nyílik és a köpenyben lévő hántolt termény ezen csapóajtón keresztül távozik. A gép üzemközben teljes szélességében erős szellőztetést kap, amely a könnyebb héjrészeket és a hántolás következtében előállott meleg levegőt azonnal elszívja, de az ürítésnél a hántolt anyag még egy etetőszerkezettel ellátott garaton át hagyja el a gépet, ahol újabb erőteljes széláram a nagyobb héjrészeket is elszívja. Az ürítés megtörténte után az alsó csapóajtó ismét önműködően nyílik és kezdődik a következő ürítés, illetve hántolás. A gép hántolási célokra jobban megfelel, mint az egyszerű hámozógép és árpán, búzán kívül egyéb magvak (zab, köles, stb.) hántolására is használható, bár kereskedelmi áru előállításához a legközelebbi alkalommal ismertetésre kerülő gépek alkalmasabbak.

(Folytatjuk.)

Gerlach Jenő

Malomgépek helyes elrendezése

Legtöbbször kisebb, összekötött járatú malmokban tapasztalhatjuk az őrlés tökéletes összehozásának hiányát, helytelenségét. Ez a rendezetlen összehozás szinte ragályos. Ritka hely, ahol ezek a bajok ne volnának meg, amiből aztán a malomtulajdonosnak kára, a vezetőmolnárnak pedig sok bosszúsága és kellemetlensége van. Ezeket a hibákat nem most követték el. Az ok részben a megszokás hatalma, a nemtörődömség, de nem kis mértékben a tudatlanság is. Sajnos sok a kezdetleges gyakorlatú malomszerelő-vállalkozó és sok az olyan „művész” is, aki tegnap még hokkedlit készített és holnap már önállóan „szerel” malmot. Az egyes malomgépeket ott rögzíti le, ahol éppen találja, az őrléshez halvány fogalma sincs, stb., stb.

Nagyon fontos tehát, hogy őrlőgépeink megfelelő elhelyezést kapjanak, lisztjeinket színük és százalékuk arányában egymásután sorakoztassuk a lisztkeverő-csigában vagy zsákban. Mindenképpen kerüljük a lisztcsövek keresztveződését.

Rajzot most szándékosan nem adok, csak leírást, és pedig a símákat római számokkal, a töretekkel rendes (arabs) számokkal jelölve.

Az I—II—III. síma hengerpár egymás után 1, 2, 3. töretek ugyancsak egymásután következnek. Utána IV. síma 4. töret, a kiörlőkő végül a zúzóhenger következik. A sorrend ez: I, II, III, 1, 2, 3, IV, 4, Z. kő, összesen: 10 járat.

Az így összeállított járatoknál az I. II. símától először levesszük a Ogg lisztet (20%), utána a Og lisztet (10%) és a O síma lisztet (7%), 3. símától 2-es főzölisztet (12%-ot) vehetünk. Az 1, 2, 3. töret, IV. símaliszt jó 5-ös liszt, 4. töret lisztje 6-os. A kőliszttel úgy manipulálunk, ahogy azt az őrlőtető közönség vidékenként megkívánja. (Ha ma nem, majd holnapután, ha a szabadverseny megkezdődött.) Mint látjuk, ezen összeállítással — a síkszita a beömléssel is a fenti sorrendet betartva — lisztjeink a szitából egyenesen, minden lisztcsőkeresztelés nélkül sorrendben folynak le. Így nincs eldugulás, fennakadás, csöpüffögés, stb. Kevesebb lábliszt, kevesebb üzemzavar és egyöntetűbb lisztünk van.

A hengerszékek után a síkszita elhelyezése a legfontosabb. Ezt mindig a felvonók elé és nem a hengerek fölé kell helyezni, mert a felvonó előtt elhelyezett síkszitanak még alacsony épületnél is szabad, egyenes lisztlefolyása van. Míg ha a hengerek fölé szereljük, a lisztet csak a felvonók között vezethetjük ki, ami sok csőtörést, esési fok veszteséget jelent és ezzel együtt lisztelakadást is.

10 járatnál legalább 3 dupla daragép kell. Ezeket feltétlenül I, II, III. síma, — 1, 2. töret — hengerek fölé kell helyezni, mert a tisztított daráknak innen esése van a síma hengerekre, de esése van a daratisztító átmeneteknek a törethengerekre is, ahová további felbontás végett kerülnek, valamint az átcapatoknak a megfelelő helyre való elvezetésére is.

A pihentető kamra a zúzóhenger fölé jön, mely hengerek a járatok végén, a hengerek után és a kiörlő-kőjárat előtt van. Itt a padlás úgyszólván üres és így a kamra szépen elfér. De egyúttal válaszfal a daratisztítógépek és a koptatórendszer között. Így meggátolja a koptató rendszerből kiszabaduló koptatópor beszívását a daratisztítógépekbe.

A fenti összeállítással a gépeknek nemcsak megfelelő helyet, helyességet, de a malomban szimétriát is adunk azzal, hogy minden gép a helyére jut. Az egymás mellett fekvő 2—3 daratisztítógép egy sorban könnyen kezelhető. A síkszita a felvonók előtti térségen könnyen szétszedhető. A szabaddá maradt emeleti, stb. rész cseregaratok számára, liszt-, korpa-keverőgépek elhelyezésére, liszt raktározására használható fel. De tisztántartás szempontjából is fontos, hogy a gépek ne legyenek a malomban ide-oda dugva, hanem minél helyesebben csoportosítva.

Tanácsos ezek után, ha már gyárral, vagy nagyobb, megbízhatóbb vállalkozóval nem tudunk anyagi okokból szereltetni és házilag akarjuk a szerelést elvégeztetni, akkor előbb megfelelő gyakorlati tudással rendelkező szakembertől kell véleményt kikérni. (De a véleményezőnek igazolnia is kell, hogy hol és milyen malmot szerelt.)

A szerelés nem kötelező főmolnártudás és ha nem ért hozzá, ne is szégyelje. De szégyen az, ha fele munkájában akad meg. (Erről még később szó lesz.) Ilyen elrontott dolgot azután már nehéz helyrehozni. Éppen ezért azt tanácsolom még a molnároknak, meg a fűrni-faragni tudó asztalosoknak is, hogy először tanuljanak meg őrlni, azután tanulják meg a gépeket helyére szerelni és ne legyenek mindenáron diagrammisták.

Szabó Imre
szerelő-főmolnár

Főmolnárkongresszus Budapesten A Malomipari Munkások Országos Szakszervezete meghívására nagy érdeklődéssel kísért kongresszust tartottak a főmolnárok, amelynek legfőbb tárgya a kötelező főmolnártartás és a főmolnári fizetés rendezésének ügye volt. Az elnöki tisztséget Deák Lajos, a Mimosz főtitkára, nemzetgyűlési képviselő töltötte be.

Határozatbament az a javaslat, mely szerint az egy vagonon felüli őrlőképességű malmok számára még akkor is kötelezővé fogják tétetni főmolnár alkalmazását, ha a tulajdonos, vagy bérlő képzett szakember is. Megállapította továbbá a kongresszus — természetesen kollektív alapon, kategorizálva — a főmolnári fizetéseket is. E határozatok jóváhagyása érdekében a Mimosz vezetősége az illetékes kormányzati szervekkel máris felvette az érintkezést.

A felmerült komoly problémákhoz Siklóssy József, Gálosi József, Csicsor János, Obráz Emil, Bálint György főmolnárok szóltak hozzá.

A kongresszus résztvevői a szakszervezet keretében megalakították a főmolnári szakosztályt is, amelynek vezetőségébe Áfra Istvánt, Gálosi Józsefet, Ignác Flóriánt, Lányi Dénest és Piriti Jánost választották be.

Elhatározták, hogy a főmolnár jogállásának végleges rendezése érdekében köteleztetni fognak minden főmolnárt, hogy főmolnári képességeinek bizonyítására egy erre a célra alakított szakbizottság előtt vizsgát tegyen.

KARTAL TESTVÉREK műszaki kereskedők, **BUDAPEST**
Telefon: 120—037. V., Alkotmány-utca 27. Sürgőncim: KARTALOK BUDAPEST
Ha jól akar, vegyen **D U F O U R** selymet

Gyakorlati tanács a molnárképzésre

Ha az ember a vidéki malmokban jár és látja azt a sok csodabogarat, önkéntelenül is felmerül a gondolat, hogyan lehetne a szakma kátyúba jutott fejlődésén segíteni. Igaz, hogy volt már és lesz is tanfolyam, ami tulajdonképpen a továbbképzést akarja elősegíteni. Ez nagyon helyes és az intelligensebb hallgatók fel is jegyzik az elméleti részeket és odahaza azt hasznosítani is tudják. De, aki az előadásokat nem tudja megrágni és megemészteni, annak hiába mutatnak be képleteket és hallgat szakszerű tanácsokat, mert megérteni úgy sem fogja sohasem. Ahhoz, hogy valaki a logarléccel bánni tudjon, mégis csak kell valami kis alapintelligencia. Meg vagyok róla győződve, hogy vidéki malmosaink és molnárijaink nagyon szívesen tanulnának, de kevésnek van meg a tehetsége 4—6 hétig Budapesten tartózkodnia, a sokféle kedvezmény ellenére is, a másik része pedig nem hajlandó összevegyülni a fiatalokkal, mert nem hajlandó elárulni, hogy bizony még ő is szeretne sok mindent megtanulni, esetleg egyes dolgokkal tisztában lenni.

Felvetődik a kérdés, mégis hogyan és mit lehetne csinálni, olyant, ami elsősorban költségnélküli és, ha lehet presztizscsorbulás nélkül keresztülvihető. Lehetne olyan megoldást találni, ami a gyakorlatban, órlés közben volna megoldható.

Felteszem a kérdést, keresztülvihető volna-e, ha a megye vagy járás molnárijai félévenként összejönnének a körzet egyik hibátlanul berendezett malmában, ahol egy kis gép-magyarozat, gépbeállítás lenne bemutatva. Például, hogy kell egy szitát kiegyensúlyozni. Hogy kell egy őrlésmenetet leellenőrizni. Miért kell a járatoknál magasan, vagy alacsonyban vezetni. Bemutatni a magas és alacsony vezetés előnyeit, hátrányait, készáruknál, félkésztermékeknél, átmene-teknél és így tovább. Ott, a működő malomban feltenné az érdeklődő a kérdéseket, amit a gyakorlottabb azonnal megválaszolna. Tehát örölnének, nem papíron, hanem a valóságban. Az az érzésem, hogy gazdag tapasztalatokkal térnének haza molnárijaink. Az ilyen malmi tanulmánykirándulásokon szakembereink bemutatnák újításaikat, esetleg meghívnának arra a félnapra egy elismert malomipari szakembert is.

Ugy érzem, érdemes a gondolattal foglalkozni. Hogy azonban a felvetett gondolat meg is valósuljon, ahhoz egy kis jóakarát is kell. De mivel úgy gondolom, minden járásnak megvan a maga agilis szakembere, rájuk hárul a feladat ezt megszervezni és végre is hajtani.

Felmerül még a legnehezebb kérdés, ki bocsássa rendelkezésre a malmát? Én úgy gondolom, a helyi szervezők jelöljenek ki 2—3 könnyen elérhető malmot és sorshúzással döntsék el, hogy hol legyen a gyakorlat. A kiválasztott malomnak melegen ajánlom, ne féljen az ilyen malmi látogatástól, elvégre nincs egy malomnak sem olyan titka, amit el tudnának sajátítani. A látogatásból részére semmiféle hátrány nem származik, legfeljebb több szem többet lát és talán még neki is tudnak valamilyen jótanácsot adni. Az ilyen malmok okulására röviden elmondok egy-két dolgot. Multikorában az egyik vidéki — iól berendezett — erős kapacitású malomban jártam. Itt a következőket láttam: a csere a malom földszintjén bonyolódik le, a terményt is itt veszik át és öntik garatba. A garatból a termény a pincébe folyik. Amikor a pincébe lementem, láttam, hogy végig szállítócsiga van beépítve, amely szállítócsiga a rávezetett terményt felvonóval a silosba továbbítja. Ez a malom tehát azt csinálta,

hogy a búzát először leengedte a pincébe és ott foglalkoztatott 2 munkást, akik belapátolták a szállítócsigába. Félreértés ne essék, a silók befogadóképessége 10—12 vagón volt, de üresen álltak. Ezekután könnyű megállapítani, hogy ezt a jó világban, amikor a silók tele voltak, éppen így csinálták és most sem akartak rajta változtatni, vagy nem jutott eszébe senkinek sem, hogy az egész dolog automatikusan is megoldható. Bizonyos vagyok abban, hogy említett malom igazgatója nagyon megsértődne, ha valaki azt merné róla feltételezni is, hogy nem sokat ért a malmozáshoz. Sőt mellesleg megjegyzem, hogy tőle megtanultam azt is, hogy már decemberben nem szükséges a tengerit szárítani és nyugodtan csíráltatható. Talán azt is gondolhatják olvasóink, hogy az egész pincehistória azért volt, mert nem volt jó a főmolnár. De igen. Még hozzá Dippoldiswaldeban végzett, de örölni nem tudott. Ezzel szemben értett a képletekhez és diagrammokhoz is, de örölni, vagy a munkát gazdaságosan vezetni, azt nem. El kell ismernem, az igazgató legáltalában értelmes ember volt, mert tanácsomra az említett pince-cirkulációt megszüntette.

Láttam egy másik malmot, amely automatikus volt, de a liszteket a földszinten készen osztályozva, zsákba fogták fel. Itt egy ember a liftre rakja, egy kezeli a liftet, egy le-szedi és beönti a keverőbe. A 25 éve ott dolgozó vezetőmolnárnak még nem jutott eszébe, hogy egy felvonót állítson fel és máris automatikusan megy a liszt a rendeltetési helyére. Igen, ezek zsebre menő dolgok és azért, mert a gyár annakidején így csinálta, nem kötelező mindent jóváhagyni. Abban az időben talán jó volt, de most az atom és rakéta korszakban nevetséges. De térjünk vissza a tárgyra.

Az ilyen malomlátogatással és gyakorlattal felmerült szakmai kérdéseket, illetve feleleteket le kell közzélni, esetleg név nélkül a Molnárok Lapjában, amelyek újabb érdeklődést és hasznos vitát váltanának ki az illető járás malmmainak legközelebbi összejövételén. A malomlátogatás után természetesen nincsen akadálya annak, hogy a kartársak esetleg egy vendéglő különtermébe vonuljanak és ott megbeszéljenek egyéb szakmai, gazdasági vonatkozású dolgot is és megállapodjanak abban, hogy egységes elvek szerint dolgozzanak és ne legyen harmadik nevető fél.

A téma felvetődött, csak meg kell szervezni és ha nem csalódom, a Molnárok Lapja hasábjait erre alkalmasnak tartom.

Befejezésül az esetleg megrendezendő malmi látogatásokon résztvevő molnároktól még csak azt kérem, hogy magatartásukban legyenek tapintatosak, ne mindjárt a kiörölt és kiszolgáltatót szárazlék után érdeklődjenek és általában üzleti forgalomról szóló adatokat ne kérjenek.

Vörös Gyula

K Ö Z G Y Ü L É S

A Hernádnémeti Múmalom r. t. március 31-én Miskolcon rendkívüli közgyűlést tartott.

Malomleszerelés

A sárospataki gőzmalom 25-járatu vámmalma

leszerelés alatt áll és a már eladott gépeken kívül még eladásra kerülnek: *hengersizékek, sziták, koptatók, porszűrők, egyszerű felvonók, felbontók, csigák, közlőművek stb.*

Minden felvilágosítást megad:

Kemény Manó műszaki szaküzlet

Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Telefon: 122—088, 128—087.

Táviratcim: Kemanó, Budapest.

RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA műsz. űzlet

Cég i.: BECK DEZSŐ,

BUDAPEST, VI., Ó-utca 7. Telefon: 192—271.

Osszes malomszükségleti cikkek, svájci szitaselymek, gépszijak, varró- és kötőszijak, gumiszijak. Polip szijragasztó stb legolcsóbb beszerzési forrása

Használt malomgépek vétele és eladása!

Molnár-kézügyesség

„Minden molnárnak a malom padlójáról leolvasható a szakmabeli minősítése. A pókháló a névjegyének kerete. A folyó, vagyis vezetékcsövek, visszatükrözik vérmérsékletét. A csattogó szíjak, a dőcögő hengerek, a kalimpáló kövek, a kibomlott fűzőszíjvégek elegy hangjai, nagyszerű akkordjai a „tönkfelé“-indulónak.“ (Azért tettem idéző jelek közé ezeket az aforizmaszerű megjegyzéseket, mert ezeket mindenki tudja, de nem árt újra meg újra hangoztatni. A „mityánkát“ is mindennap elmondjuk és mégsem tartjuk be.

Gondos molnárt nem kell figyelmeztetni a padlóra. Nem mondja soha, hogy: „Éppen most söpörtem“. Akkor söpör, amikor van mit söpörni. A lefolyócsöveket nem üti a súberekkel, kalapáccsal, buzogánnyal, hanem csinál magának egy fakalapácsot, — amelynek talpát hulladék gépszíjjal, vagy filccel bevonja. Vagy beszerez gumikalapácsot és azt kéznél tartja, nem a sarokba söpört malompor között.

Gondos molnár nem dolgozik serlegcsavarral összekötött szíjakkal, mert a kiálló csavarvégek — szíjfeltevés közben és egyébként, ha közeljut hozzá, kikezdehetik a ruháját, vagy a bőrét... (A bőre begyógyul ugyan, de a ruháját foltozni kell. Mostanában „az utánpótlás“ nehezen megy. Igaz, a fűző- és varrószíj beszerzése is. De ez az utóbbi nem lehetetlen.)

Gondos molnár nem „dolgozik“ túlfeszített szíjakkal. Egyszerűen abból a megfontolásból kiindulva, hogy ha a járat akár bemelegedés, akár túlterhelődés következtében megáll, inkább essen le a szíj, mint elégjen. Különösen felvonóknál káros lehet a feszes szíjtartás. Ha a felvonó megáll, annak soha sem a szíj az oka, valami más. Ezt a „mást“ kell kifürkészni. Pl. egy meglazult serleg letépte a nyelvet és ezért a felvonó nem tud „maradékalanul“ kiönteni, részben visszahord, a leszakadt pléhecske pedig nagyszerűen „befészkelte“ magát a felvonó aljába. Vagy a szitarész feltellett, nem tud hova lenni az örlemény. Vegyünk egy szemléltető példát. Egy közepes, 10—15-járatú összekötött rendszernél, ahol nem tételes, hanem csereörlés megy, tételes kiszolgálással, a készörlemények emelt földszintre, csigába folynak. Pista a „leakasztó“ molnár közben azonban „felakasztó“ is, megkapja az „iroda“ által kiállított bárcát egy csinos hadimenyecskétől. Pista kicsi pupos legény, de igen bő- és szépbeszédű. Szeretik az öröltetők. Azelőtt postás volt, de lenyalta a bélyegeket a kőpertákról, amit le kellett volna bélyegezni — és ezért elesapták. Beugrott molnárnak. Nagyszerűen bevált. Annyira betanult a „leakasztóba“, hogy majdnem dekára le tudta venni a csigáról a nullást, a kenyérlisztet, a korpát, stb. A kismenyecskét körüludvarolja, mint egy kiskakas a nagyobb jéréct, közben a korpás zsák feltelik. Ezt észreveszi és térdrel, kézzel, annak rendje-módja szerint, meggyömöszöli, azután leakasztja. A subert, azonban elfelejti kihúzni. Tovább udvarol. Mire észreveszi, hogy a felakasztott zsákba nem jön semmi, akkorra már a szita feltellett, levágta a zacskót, a padlóra szórja a korpát. A felvonó áll. A kőpados strázsalegény már észrevette, mert a korpakiörló henger „ledobta“ a szíjat. Már az előtte való hengerpár szíja is sivít. Na gyerünk! Persze ki kell fogni az egésztestet, Ha ilyenkor a felvonószíj feszes és nem tudja a szíjat „ledobni“, a heveder surlódik a vastárcsán (ha fa a tárcsa, annál veszedelmesebb), átmelegszik, a heveder áttüzesedik és... a lángba csap. Van ami átvegye a lángot... van, ami felfelé vagy lefelé továbbbítja. (A legtöbb kideríthetetlen malomtűznek, az ilyen egyszerű eset az oka, természetesen mindig Pisták közvetítésével, esetleg más formában.)

Mi ebből a tanulság, Ledobom a felvonószíjat, ha a heveder áll.

Gondos molnár éppen ezért soha nem tűr olajtócsákat a felvonócsapágyak alatt, szóval olyan helyen, ahová örlemény szóródhat. Ha a felvonót eligazította és a medvét berámolja, nem kézzel végzi, hanem kezével. Mert a serleg gyorsan futnak és élesek, a kéz bőre pedig igen „kényes“.

Nemrégiben történt nálunk egy igen tanulságos eset. Egy elég gyakorlott és ügyes fiú észrevette, hogy egy szitagyolyó „játsszik“ a hengerpár között. Jellemző ugyan, hogy a síkszitagyolyó oda kerülhetett, node történtek már hasonló csodák. A síkszitagyolyó síma felületébe nem tudott belekapaszkodni a hengerpár rovátkája, nem vette be. A fiú — bizonyára jóakarátúan — meg akarta menteni a golyót. Rá ment három ujja... Szerencse, hogy a gondviselő Uristen öt ujját „engedélyezett“ egy-egy kézre, egy-egy embernek. Így aztán jutott is, maradt is. Ami még legtanulságosabb: A hengerpár már ki volt kapcsolva leálláshoz. Miért nem várta meg a fiú a leállást? A pár percet? Ki tudna erre a kérdésre felelni?

A mult években szó volt — molnárral kapcsolatban — az érzékszervek kikapcsolásáról. Én az érzékszervek minél gondosabb bekapcsolódását hirdetem.

Az ösztön, ami minden embernek adottsága, csak fejlett, kifejlesztett érzékszervek útján szegődhet megbízható útítársul hozzánk, egyszer és mindenkorra.

Egy fejlett, kifejlesztett érzékszervű, rendszerető, gondos molnár „minden pénzt“ megér. Még a pénznél is többet: azt, hogy megbecsüljék. Ö. I.

SZAKKÖNYVEINK.

A Molnárok és Gépészek Kézikönyve néhány kötete még kapható. A tartalomjegyzékekből különösen kiemelkedő és ma is igen hasznos tanulmányok: „A malomipar nyersanyagai és termékei“, „Gyakorlati vízműtan“, „A melegség, nedvesség és a különböző tisztítási módok befolyása a búzára és lisztre“, „Közlőművek (transzmissziók) helyes kivitele és elrendezése“, „Kazánok és kazántelemek“, „Malomipari könyvvitel“, „Magyar búzakorpák vizsgálata“, „Mechanikai erőátvitel“, „Gyengeáramú elektrotechnika“, „Erősáramú elektromos készülékek szakszerű kezelése“, „Gőzgép-vezérművek“, stb., stb. Az itt felsorolt tanulmányokat tartalmazó 2 kötet 6 forintért megkapható.

Az összeg e példány árával együtt a mellékelt befizetési lapon küldhető be.

Ugyancsak kapható még az 1939-ben, praktikus összeállításban készült „Magyar Malmok Címtára“. Ára postaköltséggel 20 forint.

VÖRÖS GYULA malomszakértő

BUDAPEST, V, VÁCI-UT 32. IV. 3

vállalja bármilyen malomüzemben előforduló műszaki kérdés szakszerű megoldását, szakértői megbízásokat, tanácsadást, malmok beörlését, becslését, ugyszintén malomüzemek teljes műszaki ellenőrzését és irányítását évi átalányért is

Malmok szerelését vállalom. Eladó 5 darab síkszita, tarár, hámozó, daratisztító, új görgőcsapágyú hengerszekek. Szabó Imre szerelő-főmolnár, Budapest, Bajcsy Zsilinszky-ut 76. III. 5

MOST ÉRKEZETT
eredeti svájci vámentes
szitaselyem

Malomkögyár Malomgépek

Kann és Heller r. t.

BUDAPEST, V.,
Bajcsy Zsilinszky-út 62.

Telefon: 121-335.

Malmi vonatkozású rendeletek*

1947 jan.-tól.

Adózási ügyek.

- 100/947. P. M. sz. r. a belföldi forgalomban fizetendő termelői forgalmi adóról, továbbá általános és fényüzési forgalmi adóról. (M. K. 1947. I. 5. — 4. sz.)
- 89.296/947. VII. P. M. sz. r. az illetményadóról szóló 8720—946. M. E. sz. rendelet módosítására vonatkozó 24.750—946. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában. (M. K. 1947. I. 25. — 20. sz.)
- 3740/947. sz. r. az együttes kereseti és jövedelemadóról, a társulati és tantemadóról, valamint a vagyontöbbletadóról szóló 5890/1946. M. E. sz. rendelet újabb kiegészítése és módosítása. (M. K. III. 23. 67—68.)
- 900/947. P. M. sz. r. a belföldi forgalomban fizetendő termelői forgalmiadó, továbbá általános és fényüzési forgalmiadóról szóló 100/947. P. M. r. egyes intézkedéseinek kiegészítése, illetve módosításáról. (K. M. III. 2. 50—51.)

Vámörletés.

- 640/947. M. E. sz. r. a malmok közellátási ellenőrzéséről szóló 3280/946. M. E. sz. rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában. (M. K. I. 19. — 14—15. sz.)
- 100.140/947. K. M. sz. r. a vámörletési engedélyek kiadására vonatkozó szabályok módosítása tárgyában. (M. K. 947. II. 2. — 27. sz.)
- 11.450/1946. K. M. sz. r. az 1947. január hónapban érvényes kenyér és lisztfejadag megállapításáról. (M. K. 1947. I. 1. — 1. sz.)
- 100.130/947. K. M. sz. r. a cséplőgépkeresetből és a malmi megtakarításból származó gabona és lisztkészletek beszállítása tárgyában. (M. K. 1947. II. 2. — 27. sz.)
- 100.320/947. K. M. sz. r. az árpa háztartási szükségletre történő őrlésének szabályozása (M. K. III. 18. — 63.).
- 100.333. K. M. sz. r. az őrlési dézsma beszállítási határ-idejének meghosszabbításáról. (M. K. III. 18—63.)

OTI.

- 800/947. M. E. sz. r. 1927. XXI. tc.-n alapuló baleseti biztosításoknál az 1946. évre fizetendő baleseti járulékok megállapítása tárgyában. (M. K. 947. II. 4. — 28. sz.)
- 600/947. M. E. sz. r. a társadalombiztosítási bejelentésekre vonatkozó jogszabályok módosítása. (M. K. 947. II. 4. — 28. sz.)
- 1020/947. M. E. sz. r. az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosításról szóló 1928. XL. tc. egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése. (M. K. 947. II. 6. — 29—30. sz.)

- 70.700/947. N. M. sz. r. az 1928. XL. tc.-en alapuló öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági biztosításban a járadékcsoportokra vonatkozó szabályoknak, továbbá a járadékok megállapítása tárgyában. (M. K. 947. II. 9. — 33.)
- 950/947. M. E. sz. r. a munkások családi pótlékáról szóló 1780/946. M. E. sz. r. módosítása tárgyában. (M. K. 947. II. 4. — 28. sz.)
- 70.400/947. N. M. sz. r. a társadalombiztosítással kapcsolatos bejelentési és nyilvántartási kötelezettség tárgyában. (M. K. III. 12. 58—59.)
- 71.100/947. N. M. sz. r. a munkások családi pótlékáról szóló 11.780/946. M. E. sz. r. alapján fizetendő járulék mértékének megállapítása. (M. K. III. 5. — 53.)

Üzemanvagok.

- 104.003/947. Ip. M. sz. r. a nyers ásványolajból belföldön előállított könnyű kenő és hengerolajok legmagasabb vizsonteladói és fogyasztói árának újabb megállapítása. (M. K. 947. I. 12. — 9. sz.)
- 1010/947. M. E. sz. r. az egyes ipari faanyagok és a faszén szállításához szükséges igazolványok után fizetendő díj megállapítása. (M. K. 1947. II. 13. — 36. sz.)
- 104.029/947. Ip. M. sz. r. a nyers ásványolaj és ásványolajtermékek árának megállapítása. (M. K. 947. II. 21. — 43. sz.)

Vegyés.

- 400/1947. Ip. M. sz. az ország területének iparfelügyelői kerületekre való beosztása. (M. K. I. 9. — 6. sz.)
- 103.003/947. Ip. M. sz. r. a használt vas-, fém-, gép-, gép- és szerszámáru legmagasabb eladási árának megállapítása. (M. K. 947. I. 26. — 21. sz.)
- 175.100/947. F. M. sz. r. a földművelésügyi miniszter részére átadott vagyontárgyak (ipari üzemek) megfelelő kezelésének biztosítása, továbbá a földművelésügyi miniszterre vonatkozó egyes kérdések rendezése tárgyában. (M. K. 1947. II. 2. — 27. sz.)
- 3440/947. M. E. sz. r. a közellátás biztosítása tárgyában. (M. K. III. 18—63.)
- 2790/947. M. E. sz. r. a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók természetbeni lakásáról szóló 10.230/946. M. E. sz. r. módosítása tárgyában. (M. K. III. 6—54.)
- 50.950/947. K. M. sz. r. a kukorica 1947 március havi árának megállapítása. (M. K. III. 2. — 50—51.)

* Az egyes rendeletek után zárójelben lévő rövidített adatok azt mutatják, hogy a rendelet a hivatalos lap (Magyar Közlöny) melyik és mikori számában jelent meg.

A valódi „ZÉNOL” — szijkenőcs — szijragasztó! — Rud-Zénol!

ISMÉT BÉKEBELI MINŐSÉGBEN KAPHATÓ.

Kérje műszaki kereskedőjétől, vagy a gyártót!

BACHRACH TESVTÉREK mérnökök

Budapest, VII., SZÖVETSÉG-U. 36/b

Raktáron tartunk valódi svájci SZITASELYMEKET

minden számban. Valódi kenderből szőtt

malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat a legjobb minőségű gépszifákat, varrószifákat, valamint porszűrőket és síkszitazacskókat, kész állapotban, az összes műszaki cikkeket és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb napi árakon.

Kérjen árajánlatot:

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
BUDAPEST, V., CSÁKY-U. 8.

Hengerszék új Ganz IV/T.
dupla, 25/80-as sima hengerekkel eladó.
Mindenn egyéb malmi felszerelési cikk kapható.
HOFER kft. BUDAPEST, Király-u. 55.
TELEFON: 228-289.

KÁLMÁN

MEDICAGO
REX VENTILLÁTOR ÉS
CYKLON NÉLKÜL
MALMI CÉLRA

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő
Budapest, V.

KÁLMÁN-U. 14.

Esetek a gyakorlati életből

Hosszú esztendő kényszerű hallgatása után régi szeretettel köszöntöm az olvasókat és hűségesen beszámolok egy sereg megtörtént esetről okulás, tanulás céljából.

Egyik malom főmolnára régi, szokott munkája közben meg akart a töret egyformaságáról győződni és ezért végig húzta kezét a hengerpár alatt. A hengerek elkapják és keze fejét összezúzzák, Alig megy el a szerencsétlenül járttal a mentőautó, az almolnár ott magyarázza a főgépésznek: nem érti, hogy lehet valaki olyan ügyetlen és máris nyúl a hengerpár felé. A főgépész rákiabál, hogy ne nyúljon be, de az almolnár fölényesen leinti és a sámsoni legénynek oda a jobbkeze feje. Félóra alatt két nyomorék ember, vigvázatlanásból.

Nem szabad a zsákvonón közlekedni, mégis hacsak szerét ejthetik, azon járnak, pedig szaknyelven szólva a „gurtni“ elszakad, a szánkó leesik és aki benne van, esik azzal együtt, 1—2, vagy több emeletről lefelé.

Egyik malomban vígan járnak az alkalmazottak a szánkón, pedig ki van írva, hogy tilos. A heveder elszakad, a szánkó utasa leesik és a kötélén csúszik le. Lemegy tenyereiről a bőr. Heteken keresztül munkaképtelen.

Másik helyen a szánkóval együtt esik le az „utas“. Szerencséjére csak két hónapig nem tud lábbaállni.

Egyik helyen a padlásra ért az utas, nem tudta megállítani a szánkót, kiugrott belőle s egyik gépre esve, a másikat úgy ütötte meg, hogy 2 órán belül meghalt.

Vasúti kocsikat tologatnak egyik malomban. A tele kocsit úgy akarják tovább vinni, hogy az üressel meglöketik. Nem figyelmeztetnek a tolatásnál, egyik munkás az ütközők közé kerül és nyomban meghal.

Közlőműtengely szíját teszik föl az egyik üzemben. A szíjfeltevő balvállán egy matring pamut lóg. Míg a szíjat igazgatja, a matring hozzáér a tengelvhez, arra fölesavarodik, a következő pillanatban elkapja az illető kezét és eltöri. Még szomorúbb azután az, amikor a rendőri bizottság egyik tagjának ellenzésére mutatja be a művezető, hogy miként történt a baleset, a művezető balkezét kapja el a tengely és a bizottság szemeláttára töri el.

Az sem mindennapi dolog, ami az egyik közszeretben álló malomtulajdonossal történt. Egypárszor már megborotváltak szappan nélkül, mert alkalmazottai dohányoztak az üzemben, de ő mindig fölényesen magára bízta az ügyet. Egy este 9 óra körül beszól a fia: „Édesapám, ég a malom!“ Nem maradt csak 4 fal és a gépház a 9 járatú jömenetelű malomból. Ezért nem szabad a malomban dohányozni.

Tulajdonossal és a főmolnárral álldogálok egyik malom gépházában, észreveszem, hogy a 80 lóerős szívógázmotor főtengely külső — nem a forgattyú felőli — csapágyának alapja mozog. El van törve. Közlöm a tulajdonossal, megmagyarázom a következményeket, megvigasztal, hogy ez régen így van már. Pontosan 5 nap múlva arra kér, hogy nézzek ki hozzá. Akkorra tényleg eltört, de összetörte a forgattyúházat is darabokra. Hiába a szánom-bánom, oda a fölény. Sokba kerül a teljesen új forgattyúház. Ha idejében megáll, csak az alapot kellett volna újraépíteni, vagy legfeljebb még a főtengelyt cserélni, illetve javítani.

Megáll egy felvonó, gyorsan akarnak segíteni rajta. A felgyülemlett anyagot kiszedi a molnárségéd, de nem vesződik a kéréken maradt csúszós szíjjal. Egyszerre a felvonó megindul, odanyomja a jobbkezt és két ujját roncsolják össze a serlegek. Nem lett volna érdemesebb a szíjat levenni?

Szakember nélkül — nem kell az, hiszen csak magunknak dolgozunk — darálnak egy kalapácsos zúzógépen. A gépet etető beadogatja a szénát, keze odacsúszik a szénával a

kalapácsokhoz, azok ujjai végeit teljesen elverik. Ez a szakértelem hiánya.

Szakemberre bízzák a darálást, de ő nincs meglegedve a daráló teljesítményével és más úton, oldalt is kinyitva, tömi. Elkapja a gép jobbkezt és a fiatal csinos leány négy ujját veszíti el a saját hibájából. Védőkészülék, etetőgarat nem szükséges rossz még a szakember számára sem.

Alakításban találok az egyik malmot. Amikor fölme gyünk az első emeletre, egy „Öreglegényt“ látok, déli pihenője alatt gyalúforgácsok között egyszál deszkán feküdni, angol pipájából pöfékelni. Ejnye-ejnye, öreg szaktárs, hát ilyen jól szelel az a kis pipa? jegyzem meg szerényen, mire a pipa gazdája elpirosodik, a pipa pedig kapja magát s elalszik. Ha ilyen helyen itt-ott „csikket“ talál az ember, bizony abból könnyen lehet tűz is. Azért, hogy egy szent neve van kiírva a malom falára, attól még a malom leéghet.

A főmolnárral sétálunk a malomban. Amikor az egyik felvonóhoz érünk, éppen akkor lép ki belőle az egyik almolnár. Puff, ez is eltalálta. Meséli, hogy itt-ott milyen baj van. Persze semmi baj sem volt, csak így szerette volna eltusolni azt, hogy tiltott úton jár. Ugyanitt nézem a meghajtó villamosmotort. 300 lóerős a kicsike. Figyelmeztetem a főmolnárt, tulajdonost, hogy melegszik a gép, álljanak! meg vele, nézzék meg a csapágyait, mert ha a forgórész hozzáér az állóhoz, abból botrány lesz. Persze, amikor elmegyek, ígérik, hogy megcsinálják, de az csak ígéret marad. Néhány hét múlva összeég a motor. Mennyi pénz, bosszúság és kár. Nemcsak az üzemnek, hanem a köznek is. Pedig a két csapágy újraöntésével — a szíjhúzás irányába koptak ki — kis kiadással meg lehetett volna úszni a dolgot.

Egyformán történt két gépműhelyben és mind a két helyen a mesterekkel. Benzines hordókat hegesztettek, de nem töltötték meg azokat előbb vízzel. A bentmaradt benzinnel előbb gáz lett, azután felrobbant és a két mester hónapokon keresztül súlyos égési sebekkel, légnomással feküdt a kórházban, illetve otthon. Nem célszerűbb lett volna a benzines hordót színiültig vízzel tölteni? Nem szabad sajnálni a fáradságot.

Sokba kerül a fűtő, hát valahol „spórolni“ kell. Elküldték. Majd fűt a gépész. Szegény fejének nem volt megállása, lefogyott a vize, nagy volt a tűz és az öreg hullámos tüzelőcsövű Cornwall-kazán tüzelő csöve úgy 1.20 m hosszban behorpadt. Takaros javítás után mégis vettek fel fűtőt. Így jár az, aki olyan helyen takarékoskodik, ahol nem szabad.

Kovács József

okl. gépészmérnök, ker. iparfelügyelő

Változások a vállalatvezetői megbízásokban.

Az iparügyi miniszter özv. Barva Istvánné hengermalma, nyékládházi céghez vállalatvezetőként kirendelt Urbán László miskolci lakost vállalatvezetői megbízása alól felmentette. Viszont Véha Máté endrődi malmához Véha Jenő endrődszentlászlói lakost, Mayer András egri malmához pedig Polónyi József egri lakost vállalatvezetőként kirendelte.

A herédi Herta-malomhoz vállalatvezetőként kirendelt Áfra Istvánt e megbízása alól saját kérelmére felmentették.

LÁNCOK

Ewart, Gall, görgős stb. bármely célra
Lánc és Gépgyár kft.

BUDAPEST, VI., Lehel-u. 8. Telefon: 127—735.

Mindennemű malmi gépek
és malom műszaki cikkek

Jahn és Klein műszaki és malomberendezési vállalat
BUDAPEST, V., WAHRMANN-UTCA 6—8.

GERLACH JENŐ

malomszakértő

Budapest, XIV., Lapály-utca 8. (67-es villamos)

RENTÁBEL

köpenyújraöntések

köpenyjavítások

Monarch-darálókövek. ● Előbecslés. ● Kárbecslés.

Malomüzemek felülvizsgálása. ● Diagrammok

buza- és rozsmalmokhoz. ● Hántoló malmok.

Hulladék tüzelőszerek használata fagázgenerátorokban

A mai beszerzési és szállítási nehézségek miatt a vidéki malmoknak igen gyakran súlyos tüzelőszer gondjaik vannak. Többször felmerült már a gondolat: miként lehetne legalább ilyen esetben, a környéken is beszerezhető mezőgazdasági hulladék-tüzelőszereket gázgenerátorokban motorok hajtására felhasználni.

A kukoricacsutka felhasználásának lehetősége nem kérdéses, mert száraz állapotban még a fánál is jobb gázt ad. Az aprószemű mezőgazdasági hulladékok és fűrészpor elgázosítása egyszerű fagázgenerátorokban azonban már nagy gyakorlatot kíván. Ilyen esetben a redukáló szénréteg fenntartásáról okvetlenül külön kell gondoskodni. Ez legegyszerűbben úgy érhető el, ha a generátort egy bizonyos — kísérlettel megállapított üzemidő után — a levegő bevezető nyílásokig le hagyjuk égni és ekkor közvetlenül faszénen töltünk a generátorba. A legkisebb faszénmennyiség, amellyel a megfelelő redukció még elérhető, ugyancsak kísérlettel állapítandó meg. Kezdetben bővebben adagoljuk a faszénen, majd a faszén adagolás időközzeit növeljük, az adagolt faszén mennyiséget pedig fokozatosan csökkentjük mindaddig, amíg a gázban kátrányszennyezőanyagokat nem észlelünk, ami már a hiányos redukciónak a jele.

Faszén helyett fával is biztosíthatjuk a szükséges redukáló réteget, ez azonban már sokkal nehezebb. Olyan ügyesen kell ugyanis a fát adagolni, hogy az kellő időre, elszenesedve és megfelelő mennyiségben jusson a tűztérbe. Egyszerű szerkezetű előmelegítés nélküli fagázgenerátorok tisztán fagázüzemben is csak kedvező esetben — száraz, jó minőségű fából termelnek a tűztérük feletti zónában több faszénen, mint amennyit a redukcióhoz elfogyasztanak. Tehát csak ez a többlet-faszénmennyiség szolgálhat egyideig a redukáló faszénréteg képzésére alkalmatlan aprószemű hulladékok elgázosítására. Ebből is látható, ha tartósan akarunk ilyen hulladékokkal tüzelni, úgy azt csak megfelelően méretezett generátorban viszonylagosan nagy mennyiségű, jó száraz fa felhasználása árán tehetjük.

Aprószemű mezőgazdasági hulladéktüzelőszerek felhasználásával, a tisztán fagázüzemmel szemben elérhető fagázgenerátorok egyszerű előmelegítés nélküli generátorban a fa és a hulladék nedvesség tartalma szerint csak kb. 10—30%. Ennél nagyobb arányban használva hulladékot — a legtöbb esetben már kátrányos gázt kapunk, amely előbb-utóbb üzemzavarra vezet.

Jelentékeny arányú hulladék-tüzelőszer használható azonban abban az esetben, ha az eredeti fagázberendezés meglévő tisztítóit még egy kátránykiválasztóval egészítjük ki. Az alkalmazandó kátránykiválasztó azonban speciális szerkezetű kell legyen, olyan, amelynek hajtására csak kevés erőre van szükség. Meglévő telepek ugyanis csak ritkán rendelkeznek 6—7 lóerőt kitevő hajtóerő felesleggel, különösen ha figyelembe vesszük a hulladék-tüzelőszerek használatával egyébként is együttjáró néhány százalékos teljesítménycsökkenést is. Az sem kívánatos, hogy a kátránykiválasztó hajtására külső villanyhálózatból vegyünk jelentékeny mennyiségű áramot, mert annak ára a hulladék használatával elérhető megtakarítás rovására megy.

Ezen különleges szerkezetű kátránykiválasztók ára nem magas és azt hazai iparunk is előállítja. Az alkalmazásával együttjáró csekély beruházási költségek az elérhető megtakarítás révén gyorsan megtérülnek.

Vannak már különleges szerkezetű hulladék tüzelőszerek elgázosítására szerkesztett generátorok is, amelyekben ilyen fajta tüzelőszerek igen jó gazdaságossági hatásokkal égethetők el. A redukáló faszénréteget azonban ezekben is időnként faszén adagolással pótolni kell és az esetleges hiányos redukció következményei ellen itt is kátránykiválasztó védi a motort.

Prohászka László
okl. gépészmérnök, műszaki tanácsos

KREISLER

MALOMBERENDEZŐ

VÁLLALAT K. F. T.

Budapest, VI. Fóti-ut 34 sz.

telefon: 200—323.

Kérdések és feleletek

1. felelet az 1. kérdésre: A hámozógép smirgliköpenyének kiöntése házilag lehetséges, csak kellő szakértelem szükséges hozzá. A hámozógép a malom legfontosabb tisztítógépe, tehát megköveteli a pontos, jó munkát. A kiöntéshez szükséges anyag keverése: 13 térfogat surla, 5 térfogat klórmagnezit, 2³/₄ térfogat klórmagnezium. (Főmolnár.)

2. Felelet az 1. kérdésre: A hámozó kiöntéséhez az alábbi anyagok szükségesek: klórmagnezium-oldat, tiszta, friss magnezit-liszt és smirglikő-szemcse, 10—12-es számú. Minden 10 kg szemcséhez 2.10 kg magnezitlisztet és 1.80 kg klórmagneziumot kell adni. A smirglikő-szemcsét és a magnezitlisztet jól összekeverjük, azután ráöntjük a klórmagneziumot. Ezt szintén jól elkeverjük úgy, hogy csomós rész ne maradjon benne, mert ez akadályozza az anyag kötését. Mielőtt azonban az anyagok keveréséhez hozzáfognánk, készítsük elő a kiöntendő részt, Amennyiben javításról van szó, úgy a javítandó részt ki kell vésni, éspedig lehetőleg ékalakban, hogy az belül legyen nagyobb lyukbőségű. Így biztos, hogy a kivésott részből nem fog kiesni a beöntött anyag. A kivésott részt először megtisztítjuk a portól, utána kimossuk klórmagneziummal és csak azután kezdjük meg a javításra szoruló részek betömését, mely részeket kalapáccsal vagy más alkalmas eszközzel jól betömünk. A betömött részeket legalább 12 óráig pihenni hagyjuk. Ez idő alatt a javított részt befedjük zsákokkal, hogy a kötés erős legyen. Ha az anyag megkötött, úgy azt koronakalapáccsal vagy csákány segítségével egyenletesre dolgozzuk.

Sárközi főmolnár

1. felelet a 2. kérdésre. Szívógázmotorjához használhat petróleumot is megfelelő karburátor beiktatásával. Amennyiben ismét fával akar tüzelni, úgy a petróleumvezetéket kikapcsolja és helyére a fagázvezetéket kapcsolja be. A nyersolaj használata körülményesebb, mert speciális porlasztót és izzófejet kell beiktatni. (P. S.)

Beküldte már

a M. L. eddig kézhezvett példányaiért
já ró ö s s z e g e t ?

Küldje be,

mert csak így szolgálhatjuk az Ön érdekeit!
Csekklap csatolva.

Molnárlevél

A M. L. az -ő negyvenöt évfolyama alatt nevelt magának érdemes és értékes munkatársakat. Ezek a jóakarató szakemberek megfogytak. Sokakat elsodort a könnyörtelen élet irtó vihara, azonban a jóakarató közösségi érzés, az egy családhoz való tartozandóság tudata, nem szűnhet meg soha. A molnárszolidaritást tovább kell ápolnunk, talán még szorosabb kötelékekben, mint eddig.

A háború rombolása, az azt követő feleszmélés megtanított bennünket arra: hogyan kell megfogytak szerzőkkel, sokszorosított jóakarattal, ha talán megfeszített munkával pótolni azt, ami látszólag visszahozhatatlanul elveszett. Szakkönyveink általában jóformán elvesztek. Előreláthatóan nem is pótolhatjuk. E téren is újra kell kezdenünk és ez már csak a szaksajtó útján történhet, addig is, amíg jobb idők következnek. Próbáljuk meg ezeken a hasábkon lefektetni az együvértartozandóság halk, megértő hangját, családias tónusát. Talán sikerül. Talán már elégünk volt a háborúkból. Kezdjük a békét.

Szeretettel, előlegezett megbecsüléssel hívunk minden írástudó molnárt, akinek mondanivalója van lisztes-fajtája részére, hogy mi aztán továbbadhassuk a közösség javára, — okulására.

Üreglegény

Szívógázmotoros malmot keresek bérbe. Részletes ajánlatok: Vörös Gyula, Budapest, V., Váci-ut 32 IV. 3 c/mre.

Postatakarékpénztári befizetési lapot csatolunk és kérjük igen tisztelt olvasóink azon részét, akik a mult számok árát sem küldték volna még be, mulasztásukat a jelenlegi példány árának beküldésével egyidejűleg pótolják. Egy-egy példányért 2 forintnál kisebb összeget nem fogadhatunk el.

Ha bárkinek kényelmetlen a példányonkénti árat esetenként beküldeni, nincs semmi akadálya annak, hogy bármilyen összeg utaltassék át, s mi a küldött összeget az illető javára könyvelve, annak erejéig zavartalanul küldjük meg a további számokat.

Egyébként a mellékelt befizetési lapon hirdetési szöveg, hirdetési díj (szavanként 50 fillér) és a még kapható szak-könyvek ára együttesen is beküldhető.

LAKOS és SZÉKELY

speciális gépek gyára
Budapest, XIII., Béke-tér 3.

Autogén és elektromos hegesztő berendezéseket a legkitűnőbb kivitelben szállítunk.
Törött gépalkatrészek hegesztését garanciával vállaljuk.

Ha használt vagy új gépet akar venni vagy eladni, forduljon bizalommal: Kemény Manóhoz, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Monarch daráló 400—500 m/m-es köátmérettel, megvételre keresek. „Daráló” jeligére.

Ganz-féle szimpla hengerszék 22/50 vagy 25/50-est megvételre keresek. Ajánlatok: „Kismolnár” jeligére

Olajmaggörkölőt 800 m/m. átméretben raktártól szállít: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Besser 3 sz. Rentábel, 10 kg. aut. gabonamérleg raktártól jutányos áron kapható. 4-részi használt egyszekrényes modern szabadonlengő síkszita kapható Rácz Ámin és társai, Budapest, VI., Ó-utca 7

Szabadonlengő függőtengelyes vagy rollnis, modern síkszita-hajtóművek — melyek bármely elavult síkszita részre elhelyezhetők — olcsón rendelhetők: Horváth Pálné-Geiger Janka műszaki cégnél, Budapest, XIII., Úteg-utca 9.

Malomtulajdonos 32 éves fél-árvalánya malomtulajdonos ismeretségét keresi házas-ság céljából, 35—40 éves korig. Levelek: „Boldogságra vágyom” jeligére a kiadóhoz,

Előtörető hengerszék, golyóscsapágyazással, 220 x 300 m/m. hengermérettel, új állapotban, igen előnyösen kapható: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21,

APRÓHIRDETÉS

Árvízvédelemre nagyméretű körforgó szivattyúk raktártól szállíthatók: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Eladó jókarban levő 36 collos daráskő, hozzávaló teljes felszereléssel, gyári kőpaddal, közlőművel, felvonóval, garatokkal stb. szijak nélkül. Horváth György molnár, Gyoma, Árpád-u. 25.

Kombinált hántológépek cserélhető korongokkal előnyös áron rendelhetők: Horváth Pálné-Geiger Janka műszaki cégnél, Budapest, XIII. Úteg-utca 9.

Alkalmi vétel: Gumitömlők 1 3/4 és 1 collos átmérővel, teljesen új állapotban kaphatók: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Sok szerencsés, boldog házasságot hozott létre diszkrétén: Méltóné, Budapest, Erkel-u. 4 II. em. 19. Bélyeges válaszkártyák Fogad: hétköznaponként 4 órától.

Ha nincs megelégedve buza, rozsmalmának hántológójának teljesítményével, készáruinak minőségével, keresse fel Vörös Gyula malomszakértőt, Budapest, V., Váci-ut 32 IV. 3.

Mars hántológép, gyárilag javított állapotban azonnal szállítható: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Esztergapad 3 méter hosszú, jó állapotban, tartozékaival együtt, továbbá egy lemezvágó olló, mely 12 mm-ig vág, eladó. Borbély-gépjavitó, Hatvan.

Nyomatékosan hangsúlyozzuk, hogy a befizetési lapok rendeltetésszerű mielőbbi felhasználása közös érdek.
Postatakarékpénztári csekkszámja száma: 18.363.

Kellemes husvétii ünnepeket kívánunk olvasóinknak

Felelős szerkesztő: Gábor József

Felelős kiadó: Jutassy Ödön

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 31.

Készült: Weitz Károly nyomdájában, Bp., VIII., Üllői-ut 44.

Szilágyi és Diskant, Miskolc

mótor és gépgyára

1896.

1946.

kézi föld-tégla prés
gyors keretfűrész (gatter)
cséplőgépre szerelt elevátor

Keresek

vételre 5—10 kg. aut. gabonamérleget Cserélnék 2 pár kiörlő fogaskereket, acélöntésű marott, eltölt fogakkal. Sima hengerekhez 290 mm. átm., 2 pár töretőt kiörlőre 300 mm. hengerekhez. A fenti kerek ujjal egyenlők Főző József, Mihályháza (Veszprém.).

Főmolnári vagy jobb segédi állást keres 32 éves nőtlen molnár, famunkához ért, lehetőleg ellátással. Cim: Csontos József, Dévaványa, Malom-ut.

20 és 22 éves nőtlen molnár állásba keresnek, fizetés és üzemjelöléssel Koncz József és Károly, Gyöngyösmellék, Somogy.

Keresek 1 db 400-as kombinált gyalogépet. Ugyanitt 1 db komplett 36 collos kőjárat, kissé hiányosan, eladó Tarnói-hengermalom, Iököl, Pestmegye

Eladó egy darab 20 HP vizi-turbina felszereléssel, egy 50 HP fatüzelésű szivógáz-motor, hozzátartozó generátorokkal és vízszivattyúval. Üzemben megtekinthető. Malom, Sáregres, Fehérmege.

Keresek 100—120 HP keveset használt, lassuforgású Dieselmotort megvételre. Eladó 75 HP stabil, üzemben levő gőzgép Cornwall-kazánal együtt. Tolnay, Győrszentmárton

Fűrészgatterek vízszintes vágáshoz, 700-as szalagfűrész- és egyéb famegmunkáló gépek rövid szállításra: Horváth Pálné-Geiger Janka: Budapest, XIII., Úteg-utca 9.

Hengerszék

fogaskerek, malom gépek, kőjáratok, csapágyak, csapágyházak, Ewart-láncok és lánckerek, horzsolókészek és kefék és az összes malmi műszaki cikkek előnyös beszerzési forrása: Horváth Pálné-Geiger Janka, Budapest, XIII., Úteg-u. 9.

Malmot keresek 2 vagónosig, bérbe vagy elszámolásra Cim: Becskereki Mihály főmolnár, Polgár, Szabolcsm.

Napraforgó hajalógép, teljesen új, raktártól szállítható: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Dupla Reform alacsony, új, golyóscsapágyazott, rendkívül olcsón eladó: Horváth Pálné-Geiger Janka, Budapest, XIII., Úteg-utca 9.

Szitaselyem 10-es XX-es 2 fm, 9-es prima 1.5 fm új, eladó Megkeresés: „Selyem” jeligére.

Eladó kifogástalan Grenoda-ráló, függőleges, 50 cm-es kövekkel Turiák-malom, Mór, Fehérmege.

35 éves nős, családtalan molnár május 1-re vezetői vagy segédi állást keres Kiss Flórián molnár, Zabar, Malom, Nógrádmegye.

Háromjáratu malom teljes berendezése és egy 20 HP szivógáz-motor örökáron eladó Szuszán János, Kétegyháza, Békésm.

Ganz-féle hidraulikus olajpréss, acélból, raktártól szállítható: Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-u. 21.

Horzsolók ludtoll betéttel 500 mm-es hengerszékhez nagyon olcsón kaphatók: Katona József, Mosonmagyaróvár.